

En el marc del 25 de novembre, Dia internacional de l'eliminació de la violència envers les dones

Jornada: “Els drets sexuals i drets reproductius de les dones. Una visió transnacional de la Mutilació Genital Femenina (MGF)”

La visita de les representants de Tostan i l'Association des Juristes Senegaleses, especialitzades en la prevenció i abordatge de la MGF té com objectiu principal intercanviar experiències i futures formes de col·laboració conjuntes amb les institucions i entitats catalanes, i participar en la jornada del dia 19 de novembre per sensibilitzar a professionals i col·lectius de migrants.

El Parlament de Catalunya va aprovar el 20 de juny de 2001 la resolució 823/VI per lluitar contra la pràctica de la Mutilació Genital Femenina (MGF). D'aleshores ençà la Generalitat ha articulat tot un sistema preventiu i d'actuació, transversal i amb treball en xarxa, que és pioner al món i així ho han reconegut diverses instàncies internacionals.

Fruit d'aquell treball transversal iniciat per encàrrec del Parlament, el 2002 es va editar el primer **Protocol d'actuacions per prevenir la MGF**, un document que recollia la feina de la comissió de seguiment transversal que es va constituir al Govern. El 2007 es va presentar la segona edició d'aquest Protocol, que agafava l'experiència acumulada durant els primers cinc anys i s'adaptava al nou marc legislatiu.

Per tal d'incentivar el treball en xarxa de tots els professionals implicats en la detecció i prevenció de la possible pràctica es constitueix el Grup de Treball per l'abordatge de la MGF que agrupa tots els departaments i organismes públics catalans implicats en la seva eradicació i on l'ACCD en forma part des de l'any 2011, així com taules de treball locals amb la mateixa finalitat. En aquestes hi participen: treballadors i treballadores socials; personal tècnic de polítiques migratòries; personal tècnic de polítiques de gènere; direccions de centres educatius; metges i metgesses de Centres d'Atenció Primària; el cos de Mossos d'Esquadra; Policia Local; membres d'Equips d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència, entre d'altres. De forma paral·lela, des de les comunitats i amb les comunitats, es treballa a través dels col·lectius que lluiten per l'eradicació de la MGF.

VIOLÈNCIA CONTRA LES DONES

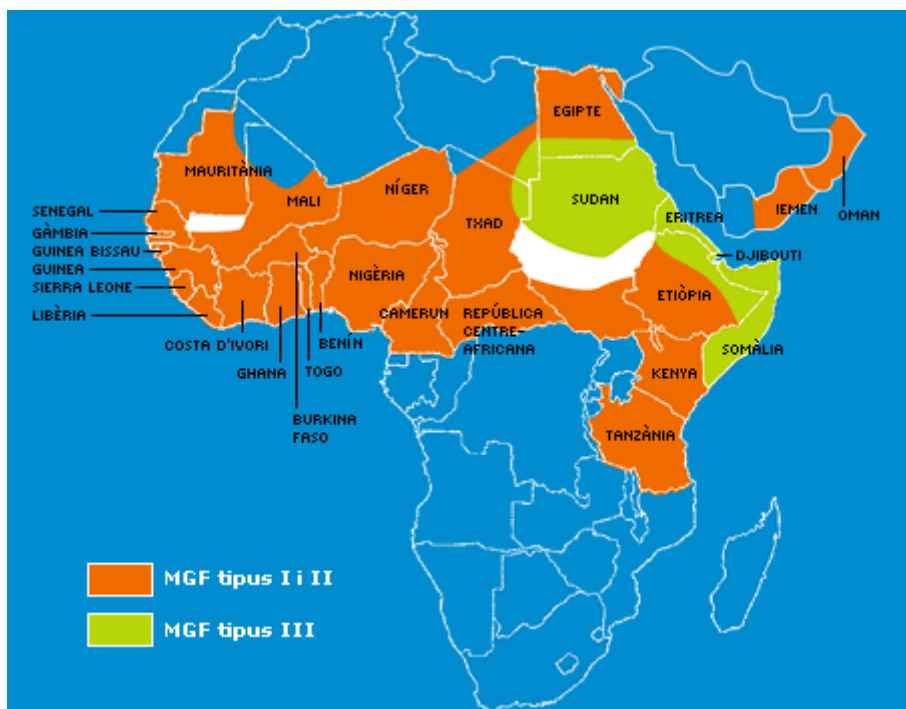
Nacions Unides reconeix explícitament l'any 1993 a la Conferència de Viena que els drets humans de les dones són efectivament drets humans en igualtat amb els homes i que hi ha una invisibilització històrica de les dones, situades en una posició de subordinació i desigualtat estructural envers els homes.

Aquest reconeixement és fruit de les lluites i crítiques dels moviments feministes des dels anys 60 arreu del món, que mostren com fins aleshores els drets humans havien tingut un caire marcadament androcèntric centrats en l'espai públic, situant els homes com a centre i paràmetre del què és humà i oblidant que més de la meitat de la població mundial són dones i nenes amb unes realitats, veus i necessitats diferents, específiques i diverses sobretot en l'àmbit privat. Entre els drets humans de les dones cal destacar el dret a una vida lliure de violències i els drets sexuals i drets reproductius com a eixos prioritaris en les agendes internacionals dels moviments de dones i feministes.

Malgrat aquest avenç en el reconeixement d'aquests drets, queda encara molt camí per recórrer en la seva protecció, garantia, gaudi i exercici per part de les dones. En els darrers anys si bé hi ha alguns avenços, les desigualtats entre les dones i els homes segueixen sent molt marcades i fins i tot s'està retrocedint en alguns drets humans de les dones, com ara els drets sexuals i els drets reproductius amb l'aprovació de lleis d'estats que els restringeixen o els drets econòmics de les dones amb la creixent feminització de la pobresa, entre molts d'altres.

Una de les diverses manifestacions de violència contra les dones i nenes, així com de vulneració dels seus drets sexuals i drets reproductius és la mutilació genital femenina. Aquesta pràctica està considerada com una violació dels drets humans de les nenes i les dones per diverses convencions i declaracions internacionals, pels efectes en la seva integritat física i psíquica. Entre aquestes cal destacar:

- La Convenció per a l'eliminació de totes les formes de discriminació envers les dones (CEDAW)
- La Declaració de Beijing i Plataforma d'Acció de Beijing de la IV Conferència Mundial sobre la dona
- La Convenció pels Drets de l'Infància

*www.gencat.cat/ics/usuarios/campanyes/sunna/on.html

La Mutilació genital femenina (MGF)* comprèn tots aquells procediments que de forma intencionada i per motius culturals, religiosos i socials, eliminen parcial o totalment els genitals femenins externs segons el tipus de mutilació genital que es practiqui. La MFG es una pràctica extremadament dolorosa, que no aporta cap benefici per la salut, i que a curt i a llarg termini perjudica de diverses formes a les dones i les nenes que son sotmeses aquest procediment. La MFG pot produir hemorràgies greus, problemes urinaris, questes, infeccions, infertilitat, complicacions en el part i augment de mort de les neonates.

La MGF és reconeguda internacionalment com una violació dels drets humans de les dones i les nenes. Mostra una desigualtat de gènere molt arrelada a les zones on es practica, constituint una greu discriminació de les dones i les nenes. Així mateix, viola els dret a la salut i als drets sexuals i drets reproductius, la seguretat i a la integritat física, el dret a no ser sotmesa a tortures i tractes cruels, inhumans o degradants i el dret a la vida, en els casos que el procediment acaba produint la mort.

Actualment, unes 140 milions de dones i nenes pateixen les conseqüències de la MGF. Es calcula que a l'Àfrica hi ha 92 milions de dones i nenes de més de 10 anys que han estat objecte d'aquesta pràctica. L'Àfrica Subsahariana és la zona del món amb major incidència de la pràctica de la Mutilació Genital Femenina (MGF). Els 28 països africans on es practica la MGF es concentren a la franja del Sahel, fonamentalment als 15 països de la regió de l'Àfrica

Occidental, tot i que no cal oblidar els elevats nivells de prevalença de Somàlia, Etiòpia, Sudan o Egipte, i un creixent nombre de casos a països del Nord, degut a la presència de comunitats dels països focus, com resultat del moviments migratoris Sud-Nord.

L'any 2008 l'Assemblea de la Salut de la Organització Mundial de la Salut (OMS) va adoptar la resolució WHA61.16 relativa a la eliminació de la MGF en la que destacava la necessitat d'una acció concertada de diferents àmbits d'intervenció, salut, educació, justícia, etc.

Als països del sud, ONG i Organitzacions de dones i feministes estan treballant des de la base amb l'objectiu d'eradicar la MGF. Més enllà d'un treball d'incidència política perquè es legisli en contra d'aquesta pràctica o per tal que es conegui i s'apliqui la legislació en cas que ja existeixi, es porten a terme diverses estratègies a nivell de les comunitats que tenen una major incidència, a la pràctica, en l'eliminació de la MGF. Aquestes estratègies es basen en un treball d'informació, sensibilització i formació amb la implicació de tota la comunitat: dones, homes, líders tradicionals i religiosos, professionals de la salut, càrrecs electes i mutiladores tradicionals per tal que la comunitat porti a terme un procés de reflexió i debat i opti, per ella mateixa, per l'abandonament de la pràctica. Aquest aspecte és fonamental, donat que la comunitat ha de poder prendre aquesta decisió sense sentir que s'estan jutjant les seves tradicions culturals i que se li està imposant el seu abandonament.

Així, segons conclou Nacions Unides, aquesta aproximació comunitària que té per objectiu que la comunitat decideixi col·lectivament abandonar la pràctica, moltes vegades mitjançant una declaració, està donant bons resultats i ja s'ha aconseguit a més de 8.000 comunitats a l'Àfrica Subsahariana.

Segons les mateixes Nacions Unides, les accions empeses en l'àmbit internacional, nacional i local en l'última dècada han començat a donar resultats i en algunes àrees està baixant la prevalença de la MGF, tot i que el ritme en el que es redueix és més lent de l'esperat. Per això, és important intensificar el treball contra la MGF i mantenir el suport a les organitzacions que treballen directament amb les comunitats per assolir el canvi social que s'ha demostrat efectiu en la lluita contra la MGF.

REPRESENTANTS DEL SENEGAL

Dia Dialy

Dia és consultora de l'Associació Senegalesa d'advocats, on dona suport psicosocial i legal de les dones i nenes víctimes de la mutilació genital femenina. Ha participat en nombroses jornades de formació sobre l'assistència legal en matèria de drets humans i en els casos de MGF. Està participant en

l'elaboració d'un pla d'acció per l'any 2014 i 2015 per l'eliminació de la mutilació genital femenina

Ndeye Soukeyna Ndao dona Diallo

Vinculada des del 1993 a la prevenció de riscos sexuals i reproductius al Senegal, Ndeye és coordinadora de l'Associació SIS a l'Àfrica des de l'any 2009. SIS Àfrica és una organització que treballa per prevenir noves infeccions pel VIH i la SIDA, i la promoció de la salut sexual i reproductiva, especialment entre els adolescents i els joves a l'Àfrica. En aquest sentit, SIS Àfrica ha treballat amb diferents departaments governamentals del país i a nivell regional. I es coordinen amb diferents actors internacionals de cooperació, per fer incidència, sobre la població senegalesa, de la salut sexual i reproductiva entre els joves.

Bacary Tamba

Nascut a Bignona el 1957, treballa com a professor i és president de l'Associació de Pagesos pel Desenvolupament a Senegal. Ha participat a diferents seminaris organitzats per organismes internacionals com a representant del Senegal i expert en Drets Humans i Drets Sexuals i Reproductius.

Rosalie Belemtougri

Actualment treballa a l'Ajuntament de Girona com a integradora social. Ha participat en diferents seminaris i debats relacionats amb la Mutilació Genital Femenina a Catalunya.